

Tekst til Hverdagslivspalten i TA lørdag 19.09.15

Av Beate Alstad

HETEROFILI

Hvis du trodde at ordet heterofil var fra "tidendenes morgen" er det helt feil. Heteroseksualitet er faktisk et relativt nytt begrep fra 1868. Det innebærer en person som blir romantisk og/eller seksuelt tiltrukket av det motsatte kjønn.

Det var den ungarske forfatteren Karl Maria Kertbeny som først tok ordet i bruk. Han var homoaktivist og lanserte både heteroseksualitet og homoseksualitet i et brev han skrev i 1868. Dette for å beskrive en «sykelig pervers» tiltrekning til det motsatte kjønn, og som motsetning til homoseksualitet, som den gang ble brukt om en tilsvarende tiltrekning til personer av samme kjønn. I 1869 brukte Kertbeny igjen ordet heteroseksualitet i en publikasjon mot den forventede kriminaliseringen av naturstridig samleie, mer kjent som analsex.

Homoseksualiteten var på den tiden et hett tema i den offentlige debatten som følge av en del større skandaler som skapte moralsk panikk og nye krav om kriminalisering. Det var på den tiden at kong Ludvig II av Bayern ble kastet av tronen (1886) fordi han foretrakk elskere av samme kjønn. I England ble forfatteren Oscar Wilde i 1895 dømt til straffearbeid i to år for sex med gategutter, og i Tyskland var det skandale da Keiser Wilhelms IIs beste venn og embetsmann hadde homoseksuelle tendenser. De var spesielt bekymret for de unge. Siden de unge ble vurdert som umodne seksuelt og at de dermed kunne ha lyst på både det ene og det andre. Man fryktet derfor at de skulle fristes bort fra den smale sti bestående av heteroseksualitet, ekteskap og reproduksjon.

Sosialistene kom på banen og brukte slike skandaler til å sette kapitalismen, kirken og aristokratiet i et negativt lys for det seksuelle forfallet i rekkene deres.

De så med forakt på kjønnsatskilte institusjoner som ble oppfattet som senter for seksuelle avvik og etablering av konservative mannlige nettverk. Et hovedtrekk ved de sosialistiske ideene var å fremme heteroseksualiteten. De ønsket å motarbeide perversjonen ved å legge mer til rette for bedret kontakt mellom gutter og jenter. En av de viktigste strategiene for heteroseksualiseringen ble derfor tettere kontroll på ungdommen, både i kjernefamilien og i skolen.

Spesielt etter andre verdenskrig ble kjernefamilien ekstra isolert fra storfamilien, og avstanden mellom jobb og hjem økte. Utdannessystemet ble forlenget til pubertetsårene. Skolene overtok i stor grad, fremfor arbeid og venner, livsopplæringen i disse viktige og formende årene for seksuell oppvåkning. Fellesundervisning ble en ny måte for å fremme heteroseksuelle normer, og forhindre homoseksuell løstaktighet når gutter og jenter fikk være for seg selv.

Den store suksessen med i kampen for å fremme heteroseksuelle forhold, var den seksuelle revolusjonen på 1960 tallet, og p-pillen. Plutselig var ikke jomfruelighet lenger en plikt for de

fleste kvinner, og ikke minst redselen for graviditet utenfor ekteskapet forsvant. Dermed kunne mange unge menn som hadde vært i homoseksuelle situasjoner på grunn av for få tilgjengelige kvinner igjen finne tilbake heteroseksualiteten. Gjensidig seksuell nytelse ble en selvfølgelighet, og kampen for bedre og mer likeverdige heteroseksuelle forhold ble langt på vei virkeliggjort. Selv i dag hvor det seksuelle repertoaret og mulighetene i det seksuelle mangfoldet er stort er heteroseksualiteten den sterkeste normen for seksualitet.

God helg Telemark.